Ulusal Havacılık Endüstrisi Yüz'ünde
"Türk'ün İlk Tayyare Fabrikası"

Can EREL
Uçak Mühendisi
can.erel@canerel.com.tr

Eskişehir Tayyare Tamirhanesi'nin yüz yıllık hikayesini, o hikâyenin içinde yirmi beş yılını yaşamış bir mühendis olarak araştırarak o yüz yılı özetleyen

"Ulusal Havacılık Endüstrisi Yüz'ünde Bir Havacılık Mabedi"

isimli makalemi yıllarca önce hazırlamaya başlamış ve son halini 24 Ekim 2026 günü (Eskişehir Tayyare Tamirhanesi'nin bugünkü hali) 1'inci Hava Bakım Fabrikası'nda düzenlene tören katılımcılarına hitabıp ettikten sonra açık kaynakta paylaşacak şekilde hazırlamıştım.

O araştırmalar sırasında, Kayseri Tayyare Fabrikası hakkında da notlarım oldu; Ulusal Havacılık Endüstrisi Yüz'ü yılında o notları da benzer yapıda derleyerek paylaşmak istedim.

Kökleri Cumhuriyetimizin havacılık ülküsüne dayanan bir uçak fabrikası olarak bu kurum da, Türk havacılık sanayiinin gerçek anlamda ilk endüstriyel çekirdeği.

T.C. hükümeti ile Alman Junkers firması arasında 1925 yılında imzalanan anlaşmanın doğrudan bir girişimi olarak 6 Ek,m 1926 günü faaliyete başlayan Tayyare Fabrikası, bir milletin kanatlarını kendi elleriyle yapma iradesinin İLK ve GERÇEK sembolü olmuştur. O yıl önce Eskişehir ve sonra da Kayseri'de çakan bu kıvılcımlar 1940'lı yılların başında THK Etimesgut Uçak Fabrikası'nı doğurmuş ve bugünkü TUSAŞ, TEI, HAVELSAN havacılık ekosistemimizin temel taşlarının kökünü oluşturmuştur.

Bu yüz yıl, Eskişehir Tayyare Tamirhanesi ve Kayseri Tayyare Fabrikası yüz yılı; uçakların, motorların, kontrol ve aksesuarların, tezgâhların ve hangarların tarihi kadar, bu kurumlarda alın teri döken mühendislerin, teknisyenlerin, ustaların, ve yöneticilerin de tarihidir; Türk havacılığının teknoloji transferinden özgün tasarıma geçişinin de tarihidir…

Bu nedenle Eskişehir Tayyare Tamirhanesi ve Kayseri Tayyare Fabrikası yüz yılını, "Ulusal Havacılık Endüstrisi Yüz'ü" olarak anmak ve anlatmak, sadece bu fabrikaların kronolojisinden bahsetmek değil, 1926'da uçak kaplayan, 1950'lerde perçin çakan ustanın el emeğinden, 1990'larda tespit edilen hasarı Taramalı Elektron Mikroskopu ile analiz eden, 2000'lerde kompozit yapı elemanını onaran ve gömülü aviyonik yazılım geliştiren mühendisin aklına uzanan kesintisiz bir hafızayı anlatmaktır. Bu hafıza, 1974 ambargosunda yedek parçası gelmeyen uçakları yerli imkanlarla uçuran direncin, gerçek bir özgüvenin hafızasıdır.

Bu çaba faydalı olsun, geliştirilsin dileğimle başlıyayım:

Öncesi...

Yıllardır, mesleğim ve kariyerim açısından, Ankara'da 1925 yılında kurulan "Turkische Flugzeug und Motorenbau A.-G. | Tayyare ve Motor Türk A.Ş. ve iş ortaklığının dolaylı desteği ile geliştirilerek 1926 yılında Eskişehir Tayyare Fabrikası adı ile hizmete başlayan, çeyrek asır görev yaptığım ocağın asırlık gelişimini öğrenmek, kavramak ve bildiklerimi "Ulusal Havacılık Endüstrisi Yüz'ü" olarak nitelediğim yılda başta bu ocağın emektarı olmuş meslektaşlarım olmak üzere tüm havacılara sunacağım bir konferans sonrası açık kaynakta paylaşmak ister ve bunun ile ilgili hazırlıklarımı yapardım…

Ve "Ulusal Havacılık Endüstrisi Yüz'ü" yılı, 1926 yılı geldi!

Tayyare ve Motor Türk A.Ş. [1]

Önce TvMTAŞ'ın 1925 yılı içindeki önemli gelişmelerini, mevcut yayınlardan erişimimde olanları tarayarak başlayayım:

Almanya ve Türkiye arasında geçmiş ilişkilerin de etkisi ile, Prof. Dr. h. c. Hugo Junkers'in sahibi olduğu, Junkers Luftverkehr GmbH havayolu şirketinin, Junkers Luftverkehr Türkei (JLT) olarak Junkers uçakları ile İstanbul-Ankara arasında seferlerine başlamasına izin verilmiş, 14 Şubat 1924'den itibaren İstanbul - Ankara arasında seferler yapılmıştır.

Alman Büyükelçisi seviyesinde 3 Mart 1924 günü imzalanan "Türk-Alman Dostluk Anlaşması sonrası Alman havacılık sanayinin ülke dışında gelişimi yakın takibe alınmış, Türkiye'de hava ulaştırma ve tayyare fabrikası kurulması için hususunda (Junkers ve Frankoromen) bazı şirketlerin teklifleri alınmış ve değerlendirilmiştir.

JLT uçuş imtiyazı 1924 ortalarında son bulsa da Milli Müdafaa Vekaleti ile Junkers şirketi arasında görüşmeler 3 Temmuz 1924 günü başlamıştır.

Horst ZOELLER tarafından hazırlanan "Hugo Junkers" web sayfasında,

> *"1925 yılında Junkers, Türk hükümeti ile ilk Türk havayolu operasyonlarının kurulması konusunda görüşmelere başladı. Aynı yıl deneysel hizmetler başlatıldı. Bursa yakınlarındaki Eskişehir şehrinde bir bakım istasyonu kurulması gündemdeydi, ancak Türk hükümeti, yeni havayolu için gerekli uçakları ve gelecekteki hava kuvvetleri için askeri uçakları üretebilecek bir uçak fabrikasının kurulmasını da talep etti."*

notunda açıklanan başlangıcı takiben hızlanan iş birliği çalışmalarında önemli bazı satır başları takip eden bölümde özetlenmiştir:

- *10 Nisan 1925* — *TvMTAŞ Protokolü (Niyet Mutabakatı)*
- *22 Nisan 1925* — *TBMM'de "TvMTAŞ" Gizli Oturumu*
- *25 Haziran 1925* — *Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Tevfik (BIYIKOĞLU) Almanya ziyareti ve TvMTAŞ projesine Alman Hükümeti desteği talebi*
- *5 Ağustos 1925* — *T.C. Hükumeti TvMTAŞ sözleşmesi için Maliye Vekili Hasan Hüsnü SAKA'ya*
  > *"Hükümetle müştereken bir Türk Anonim Şirketi tesisi ve Müdafaa-i Milliye Vekâleti'nin belirleyeceği yerde tayyare ve tayyare motoru fabrikası inşa etmek üzere, Junkers Flugzeugwerke GmbH şirketi ile bir anlaşma yapılması"*

  yetkisi
- *15 Ağustos 1925* — *TvMTAŞ Protokolü, Kayseri ve Eskişehir Tesisleri ile ilgi (3.000.361 TL / 7 milyon DM) sözleşme ve Junkers taahhütlerinin taraflarca imzası.*
  (T.C. adına 1341 sayılı mukaveleyi Maliye Vekili Hasan Hüsnü (Saka), Junkers

[1] *"Tayyare ve Motor Türk A.Ş." isminin doğru kısatlaması "TvMTAŞ" olmalıdır; "TOMTAŞ" değil (Ocak 2026)*

adına Direktör -TvMTAŞ'ta Junkers sorumlusu müdür olacak- Hans SACHSENBERG imzaladı)

- *15 Ağustos 1925* — *İmzalanan içeriğin bir anlaşma olarak Hükümete sunularak onaylatma görevini Maliye Vekili Hasan Hüsnü'ye veren 2347 sayılı kararname*
- *7 Eylül 1925* — *T.C. Bakanlar Kurulu TvMTAŞ anlaşmasını kabulü*
- *25 Ekim 1925* — *T.C. Başbakanlıkça TvMTAŞ Anlaşması onayı (2671 numaralı Kararname)*

Bugün Ankara'nın Ulus semtinde, Anafartalar Caddesi ile Güvercin Sokak (Avizeciler Çarşısı girişi) kesişimindeki üç katlı binada kurulan TvMTAŞ'ın Yönetim Kurulu Başkanlığını (Konya Milletvekili) Refik (KORALTAN) Bey'in, Şirket Müdürlüğünü Hans SACHSENBERG'in, Genel Sekreterliğini Mustafa Asım Turgut Bey'in yapmıştır.

TvMTAŞ Merkezi (Anafartalar Caddesi, Ulus, Ankara)

TvMTAŞ kuruluşu sürecinde Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Tevfik (BIYIKOĞLU) beyin Almanya ziyareti ve TvMTAŞ projesine Alman Hükümeti desteği talep ederek bu yönde faaliyetleri başlatması, Cumhuriyet döneminde askeri havacılıktaki "Türk - Alman İşbirliği" başlangıcı da kabul edilebilir…

Tayyare ve Motor Türk A.Ş. Girişimleri

Mevcut yayınlardan da rahatça fark edilebilir ki, zor şartlar altında ve zor bir zamanda kurulan Cumhuriyetin ilk yılları olmasına, sahip olunan kıt kaynak ve ekonomik sorunlara rağmen "Havacılık" konusunu ülke gündeminin ilk sıralarına alınmıştır.

Bu kapsamda, askeri havacılık ihtiyacı hava araçlarının üretimi ve bakım-onarım konularında faaliyet göstermek üzere T.C. Hükümeti (Müdafaai Milliye Vekekâleti) ve Junkers Flugzeugwerke A.-G. arasında 15 Ağustos 1925 günü imzalanan anlaşmaya göre Ankara'da Tayyare ve Motor Türk Anonim Şirketi (TvMTAŞ) kurulur. Bu anlaşmaya göre kurulan TvMTAŞ tarafından,

- Dolaylı destekle, askeri bir yapıda Eskişehir Tayyare Tamirhanesi (ETT)
- Doğrudan destekle, bir girişim olarak Kayseri Tayyare Fabrikası (KTF)

tesisleri oluşturularak 1926 yılında faaliyete geçirilmeleri sağlanmıştır.

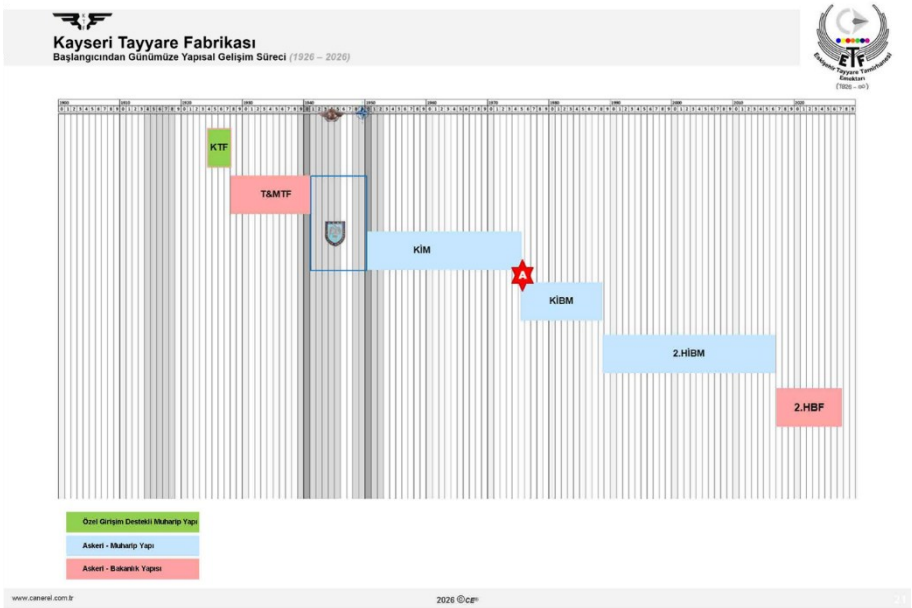
Ankara merkezli TvMTAŞ'ın Eskişehir ve Kayseri konuşlu girişimleri ile oluşan havacılık endüstrisi tesisleri, sahip oldukları değerin ötesinde Türkiye Cumhuriyeti gelişim sürecinde havacılık endüstrisi alanındaki İLKler olması ve zaman içinde gelişecek yapı ve işlevlere etkileri nedeni ile doğru bilinmeleri ve özellikle hava – uzay ekosistemlerindeki karar vericiler başta, görev yapanların/yapacakların kavrayıp vefa ile anmaları gereken yapı kimliğine sahipler; çağdaş normlarda da birer "**Endüstriyel Anıt**" olarak kabul edilmeyi hakkederler..

Bir Havacılık Emektarı için "İlk Tayyare Fabrikası" Anlamı...

Günümüz Kayseri endüstrisi kökünü oluşturan en önemli tesis olarak,

- Kariyerimin başlangıcında birkaç ay geçici görev yaparken ReMo-II projesinden temin edilmiş Pervane Test tezgahının kurulumuna katkı sağlayıp ilk ürün değerlendirmesini gerçekleştirdiğim,
- T56 motor revizyonun yapılacağı yer belirlenirken, 1'inci Hava İkmal Bakım Merkezi'ndeki proje mühendisi olarak rekabet ettiğim,
- Bazı yıllarda denetleme ekibi üyesi olarak ziyaret ettiğim,

havacılık endüstrimizin bu ulu çınarının da yüz yıl içinde geçirdiği evrelere daha yakından bakmak ve bıraktığı izleri anlayarak bunları bir makale içinde toplamak hayalim idi…

…onun yüzüncü ve benim de 48'inci meslek yılımda nasip oldu; yüz yıllık aşamalarını takip eden sayfalarda özetleyeceğim:

Kayseri Tayyare Fabrikası (KTFT, 1925 - 1928)

KTF, TvMTAŞ'ın Junkers A-20 ile başlayarak hava hava aracı (parça ve gövde montaj) imalatı amaçlı doğrudan girişimi…

> …Ankara merkezli (A.Ş.) iş ortaklığına dayalı, Almanya'dan gemilerle Mersin'e taşınan tesis - alt yapı parçaları, teçhizat ve malzemeleri kağnılar üzerinde henüz elektriği bile olmayan bir coğrafyaya – Kayseri'ye nakledilerek kurulan, ve başladığı 6 Ekim 1926 günü düzenlenen törenle faaliyete başlayan ulusal havacılığımızın (montaj ağırlıklı) uçak üretimi amaçlı ilk endüstriyel kuruluşudur.

Yüce kurtarıcı ve kurucu önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ilke ve değerleri temelinde kurularak yükselen Türkiye Cumhuriyeti'nde, Kayseri Tayyare Fabrikası'nın faaliyetlerine başladığı o gün…

> …şanlı üniformasını onurla taşıdıkları Hava Kuvvetleri fabrikalarında, karargahlarında ve birliklerinde görev yapmış "Havacı Mühendis"ler için meslek günü kabul edilmektedir.

Tayyare ve Motor Tamir Fabrikası (T&MTF, 1928 - 1940/2)

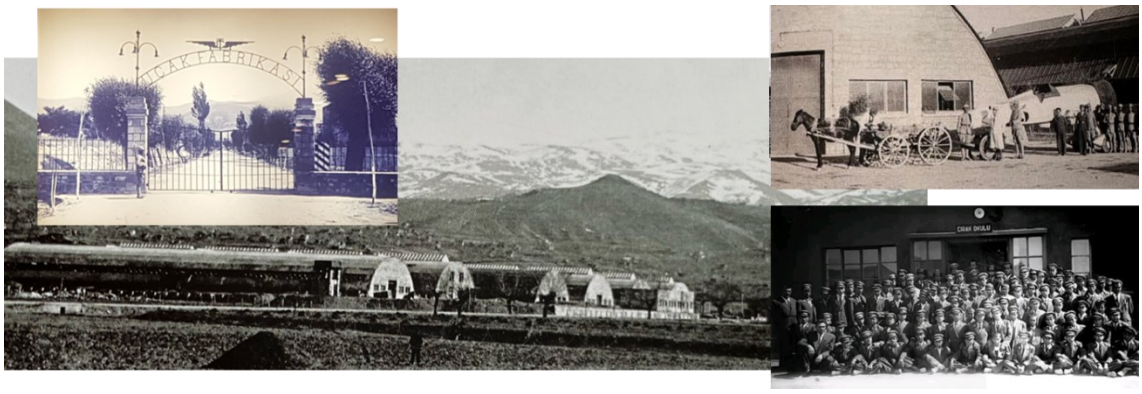
TvMTAŞ ile iş ortaklığının fesih edilmesi sonrası fabrika tesis ve malzemeleri ile birlikte Türkiye hükümeti tarafından satın alınır ve "Tayyare ve Motor Tamir Fabrikası" adı ile işletilmeye başlanır.

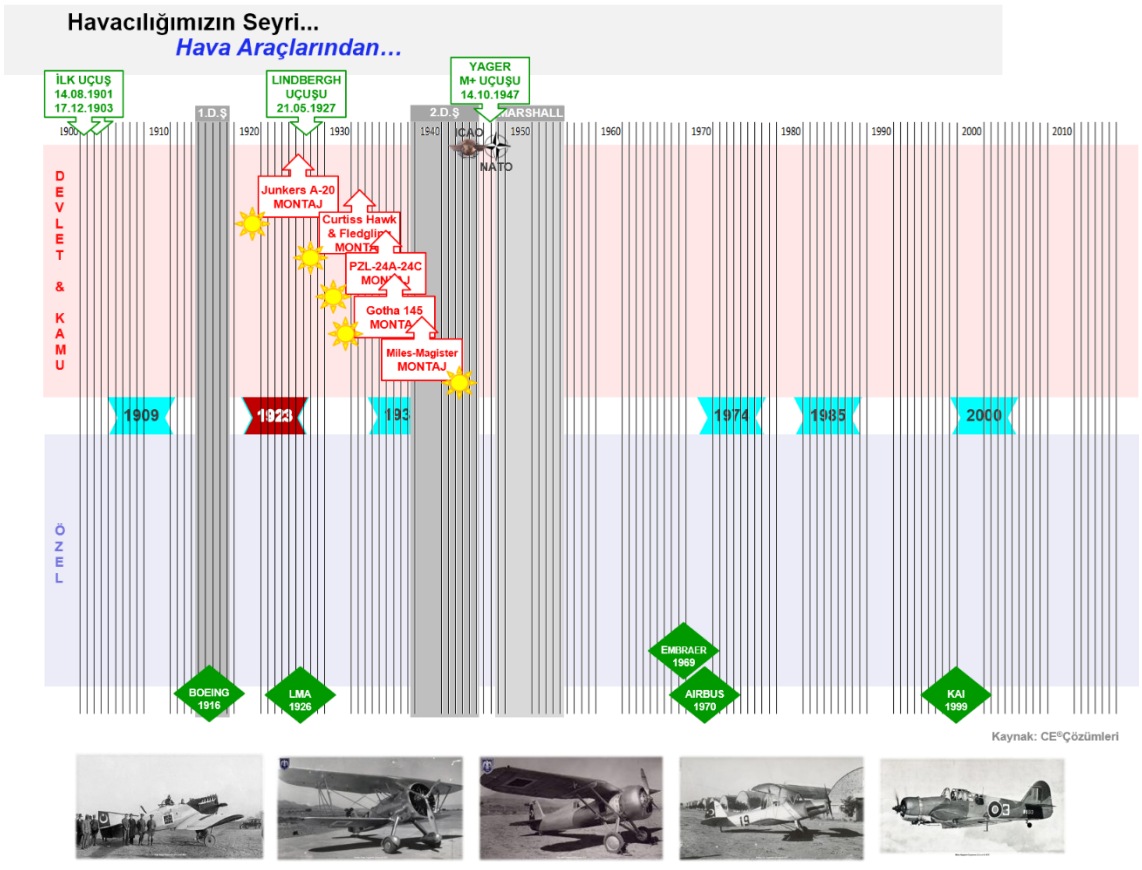
…1939 yılına kadar fabrikanın işletmesi konusunda yabancı firmalarla anlaşmalar yapılmaya çalışılmış ancak sonuca ulaşılamamıştır.

1933 yılında Amerikan Curtiss tayyare şirketinden satın alınan Hawk I/II tayyarelerinin bir kısmının montajı bu fabrikada yapılmış, önemli bir kısım aksamının kalıpları da getirilerek yine bu fabrikada imal edilmiştir.

Fledgling N2C eğitim tayyareleri de 1934-1935 yıllarında bu fabrikada imal edilmiştir.

Fabrika ayrıca, TürkKuşu'na da planör imalatı gerçekleştirilmiştir.

Kayseri İkmal Merkezi (KİM, 1942/50 - 1975)

İkinci Dünya Savaşı sırasında bu fabrika alanı depo hizmetini görüyor olması nedeniyle adı "Kayseri İkmal Merkezi" haline getirilmiştir.

Kayseri İkmal Bakım Merkezi (KİBM, 1975 - 1988)

Yaşanılan "1974 Ambargosu" sonrası ülke genelinde "Kendi Uçağını Kendin Yap!" sloganlı kampanyası Türk Hava Kuvvetleri'nde "Teknik ve Lojistik" yapı geliştirme faaliyetleri başlatır ve...

> …merkez müstakil bir birlik olarak Hava Kuvvetleri Kurmay Başkanına bağlı ve Lojistik Başkanlığı ile koordineli faaliyet göstermeye başlar ve Kayseri İkmal Bakım Merkezi adını alır…
> …mühendis ve teknisyen niceliği ve niteliği gücü, alt yapı, teknolojiler hızla geliştirilir.
> …nakliye ve başlangıç eğitim uçakları ve içten yanmalı motorlar konusuna odaklanılır.

Entelektüel kaynağın üstün niteliği ile desteklenen bu fabrika artık, sadece bölgede değil faaliyet alanında tüm dünyada dikkat çeken birer Teknoloji Mükemmeliyet Merkezi haline gelmişti. Bu değerlendirme sadece KİBM için değil, Hava Kuvvetleri yapısı altındaki her bir İBM için de geçerlidir

2'nci Hava İkmal Bakım Merkezi (2.HİBM, 1988 - 2016)

Hava Kuvvetleri organizasyonunun, "Canlı – Cansız" ana ayrımı yaklaşımı ile ele alınması sonrası "Silah Sistem Sorumluluğu (SSS)" ilkesi kapsamında…

…Lojistik Komutanlığı yapısının idame tarafında gereken teknik ve teknolojik işlevlerine sahip "Teknoloji Onarım Merkezi (TOM)"

…Kuvvet Komutanı adına sistem mühendisliği "Teknik Yönetim Sorumluluğu (TYS)" devralınarak 2'nci Hava İkmal Bakım Merkezi (2.HİBM) adı ile kendi alanına tanımlı teknolojik alan, ürünler ve sistemlerde TOM ve TYS faaliyetleri sürdürülür.

2'nci Hava Bakım Fabrika Müdürlüğü (2.HBF, 2016 >)

Temmuz 2016 sonrası, kuvvet yapısında adeta başa dönüş yaşanır…

Hava birlikleri harekât ve eğitim yönünden Genelkurmay Başkanlığı, teknolojik-lojistik destek unsurları Milli Savunma Bakanlığı Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğü (AFGM) yapısı içine alınır...

...2'nci Hava Bakım Fabrikası adını alan tesisin (mallarını ve hizmetlerini kapsayan) ürünleri de aynı bakanlığa bağlı Askeri Fabrikalar ve Tersane İşletme A.Ş. (ASFAT) tarafından yurtiçinde ve yurtdışında pazara sunulmaktadır.

Son Birkaç Söz...

Bu makale, Eskişehir Tayyare Tamirhanesi gibi yüz yıllık çınarın gölgesinde yetişmiş bir evladının, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk tayyare (uçak) fabrikası olmuş kardeşi olan Kayseri Tayyare Fabrikası'na hem tarih önünde saygı duruşu, hem de geleceğe bir not düşme çabasıdır. Amacım, sadece tarihsel olayları sıralamak değil, bir kurum kültürünün nasıl nesilden nesle aktarıldığını, ustalığın ve mühendisliğin nasıl bir vatan görevine dönüştüğünü, araştırıp öğrendiklerimin sarmaladığı şahitliğimle de kayıt altına almaktır.

İşte bu büyük endüstriyel mirası; kuruluşundan günümüze uzanan teknik gelişimi, fiziki ve insan kaynağını, mühendislik (teknik/teknolojik) birikimini ve Türkiye'nin havacılık endüstrisine bıraktığı izleri, Eskişehir Tayyare Tamirhanesi emektarı olarak yaşadıklarım, okuduklarım ve öğrendiklerimle "Ulusal Havacılık Endüstrisi Yüz'ü" yılında aktarma çabasıdır.

...ki, **Yaşasın Türk Tayyareciliği!**

Ekler :

Ek-A (Hava Kuvvetleri Uçak Envanteri, 3 sayfa)

Kaynakça :

Can EREL; "**Ulusal Havacılıkta 2026; ETT & KTF Yüzüncü Yıldönümü**"; Ocak 2026.

Can EREL; "**Ulusal Havacılık Endüstrisi Yüz'ü" Genel Önerileri**"; Ocak 2026.

Can EREL; "**Ulusal Havacılıkta 2025 - TOMTAŞ'ın Yüzüncü Yıldönümü**"; Ocak 2025.

Can EREL; "**Ulusal Havacılıkta 2025 Yılındaki Yüz Yıldönümleri**"; Ocak 2025.

Can EREL; "**İlk Ticari Uçuşlar; Dünyada ve Türkiye'de**"; Ankara, 2025.

Can EREL; "**Türkiye'nin Havacılık Seyri**"; Seminer Serisi; Ankara, 2023.

Can EREL; "**Türkiye'de Endüstrinin Gelişiminde İz Bırakanlar: Selâhattin (Reşit) Alan**"; TALPA "Kokpit'ten Bakış" Dergisi; Sayı 31; 2014, İstanbul.

Can EREL; "**Havacılıkta Bugün" Paylaşımları**; Ankara, 2007.

Dr. Neslihan ALTUNCUOĞLU, Hatice Özlem ÖZHAN, Yağmur HODANCI, Dr. Abdullah ERDOĞAN; "**Kayseri Uçak Fabrikası**"; Birinci Baskı ISBN 9786059117562; Kayseri, Kasım 2021.

Hava Kuvvetleri Komutanlığı; "**Hava Gücü - Envantere Giren Uçaklar**".

Hava Kuvvetleri Komutanlığı; "**Hava Kuvvetleri Birlik ve Müesseselerinin Tarihçesi**"; Hava Kuvvetleri Basımevi; 1966, Eskişehir.

Horst ZOELLER; "The Hugo Junkers Homepage - ***TOMTAS - Tayyare Otomobil ve Motor Türk Anonim Sirketi***", Mar 2004.

Pul ve Posta; "**TOMTAŞ**" Web Sayfası.

Raşit POR; "**Kayseri Hava İkmal Bakım Merkezi Komutanlığı Tarihçesi**"; Kayseri HİBM; 1983, Kayseri.

Rıfat BAYRAK; "**Kayseri Tayyare Fabrikası**"; Birinci Baskı ISBN 9786058003125, Kayseri, Ağustos 2021.

Tan Gazetesi; "**Vefat eden eski Hariciye Nazırının Hayatından Notlar**"; 6 Şubat 1937, İstanbul.

Derlemeler, Raporlar & Paylaşımlar:

Can EREL; "**Ardından ANIn ile: Dr. Fazıl AYDINMAKİNA**"; Ağustos 2026.

Can EREL; "**Ardından ANIn ile: Selahattin KAVUŞTU**"; Şubat 2022.

Can EREL; "**Havacılığın Makinacı Aydını ile Meslekte 60 Yılı Kutlamak; Havacılık Şehri, Eskişehir'de!**"; 2024.

CAN'CA Kitaplar:

Can EREL; "**CAN'CA Türkiye'de Endüstrinin Gelişiminde İz Bırakanlar**"; ISBN 978-605-125-753-2; Mart 2014, Ankara.

Can EREL; "**CAN'CA Gökyüzüne Karşı Hayaller**"; ISBN 978-625-00-9033-6; ; 29 Ekim 2022, Ankara.

CAN'CA Web Sayfaları:

"Ulusal Havacılık Endüstrisi Yüz'ü" Yılı

"Türkiye'nin Havacılık Seyri" Seminer Serisi

CAN'CA Havacılık Söyleşisi (YouTube):

Dr. Fazıl AYDINMAKİNA ile "Havacılığın Makinacı Aydını"

CAN'CA Havacılık Söyleşisi (Yazılı)

Dr. Fazıl AYDINMAKİNA ile "Havacılığın Makinacı Aydını"

Anadolu Üniversitesi "Sözlü Tarih" Lisans Tezi Çalışması (2017) Söyleşilerinden...

- "**Arı Olabilmek**"
- "**Arı Olabilmek – CAN'CA Entelektüel Projelerden (1)**"
- "**Arı Olabilmek – CAN'CA Entelektüel Projelerden (2)**"

MAVİ'nin Beş Tonu Platformu

- "**Açık Davet**"
  - Açık Davet Eki: **"Ulusal Havacılık Endüstrisi Yüz'ü" Konsept Belgesi**
  - Açık Davet Eki: **"Ulusal Havacılık Endüstrisi Yüz'ü" Yol Haritası**
  - Açık Davet Eki: **"Ulusal Havacılık Endüstrisi Yüz'ü" Yönetim ve Organizasyonu**

Hava Kuvvetleri Uçak Envanteri (Hv.K.K.: "Hava Gücü – Envanterdeki Uçaklar")

1923 - 1923	Caproni CA.III	1	
1924 - 1931	Caudron C27	39	
1924 - 1938	Caudron C 59	40	
1924 - 1938	Savoia-Marchetti S-16bis/m	20	
1925 - 1933	Junkers A.20	65	
1925 - 1938	Junkers F13 Limuzin	3	
1926 - 0000	Junkers A.35	1	
1926 - 0000	Nieuport Delage Nİ.D-42 C.I	2	
1926 - 1931	Morane-Saulnier MS35	10	
1926 - 1934	Morane-Saulnier MS53	10	
1926 - 1934	Rohrbach Ro.III A	2	
1926 - 1936	Bleriot Spad 51 C.I	3	
1926 - 1936	Dewoitine D21	12	
1926 - 1938	Breguet 19A2	20	
1928 - 1935	Potez 25A2	1	
1928 - 1937	Morane-Saulnier MS-147	20	
1928 - 1938	Savoia-Marchetti S59	8	
1929 - 1938	Breguet 19B2	45	
1929 - 1941	Letov S-16T Smolik	16	
1932 - 1941	Breguet 19-7A2	20	
1933 - 1933	Polikarpov R5	3	
1933 - 1934	Tupolev ANT9/PS9	1	
1933 - 1943	Supermarine Southampton Mk.II	6	
1933 - 1945	Consolidated Fleet Model 7	12	
1933 - 1945	Curtiss 48 Fledgling II C.I	7	
1933 - 1945	Curtiss Hawk CW22 Faalcon	45	
1934 - 1941	Breguet 19-7B2	20	
1934 - 1946	DeHavilland DH-84 Dragon	4	
1935 - 1941	Monospar ST.XII	2	
1936 - 1943	P.Z.L. P24A	20	P
1936 - 1946	Gotha Go-145	46	
1937 - 1943	P.Z.L. P-24C	44	
1937 - 1945	Focke Wulf FW-58 K "Weihe"	6	
1937 - 1946	Heinkel He-111 F.I	24	
1937 - 1946	Martin 139WT	20	
1937 - 1947	Bristol Brenheim Mk.I	40	
1937 - 1948	Vultee V-11GBT	40	
1938 - 1942	Koolhoven FK.49A	1	
1938 - 1947	Supermarine WalRus Mk.II	6	
1939 - 1942	Supermarine Spitfire Mk.I	3	
1939 - 1943	P.Z.L. P-24G	2	
1939 - 1945	Morane Saulnier MS406C.I	40	
1939 - 1946	Hawker Hurricane Mk.I	35	
1940 - 1945	Henriot H-182	36	
1940 - 1946	Avro Anson Mk.I	6	
1940 - 1947	Fairey Battle Mk.I	30	
1940 - 1948	Westland Lysander Mk.II	36	
1940 - 1949	Curtiss-Wright CW-22B	50	
1940 - 1949	Curtiss-Wright CW-22R	50	
1941 - 1952	Airspeed Oxford Mk.I	70	
1941 - 1960	Miles Magister Mk.I	96	

Hava Kuvvetleri Uçak Envanteri (Hv.K.K.: "Hava Gücü – Envanterdeki Uçaklar")

1942 - 1946	Consolidated B-24 Liberator	5
1942 - 1947	Bristol Blenheim Mk.IV	3
1942 - 1947	Curtiss P-40C Tomahawk Mk.IIB	42
1942 - 1947	Hawker Hurricane Mk.IIB	38
1942 - 1947	Hawker Hurricane Mk.IIC	47
1942 - 1947	Hawker Hurricane Mk.IIC-R	44
1942 - 1960	Miles Magister Mk.IA	20
1943 - 1947	Focke Wulf FW-190A-3	72
1943 - 1948	Bristol Blenheim Mk.V	18
1943 - 1948	Curtiss P-40D Kityhawk Mk.I	24
1943 - 1948	Miles Master Mk.II	20
1944 - 0000	Supermarine Spitfire Mk.XI	1
1944 - 1947	Bristrol Beaufort Mk.II	32
1944 - 1948	Supermarine Spitfire Mk.VB	39
1944 - 1948	Supermarine Spitfire Mk.VC	71
1944 - 1948	Supermarine Spitfire Mk.VR	3
1944 - 1950	Martin 187 Baltimore Mk.IV	72
1945 - 1948	Miles Master Martinet	7
1946 - 1949	Airspeed Oxford Consul	2
1946 - 1949	Airspeed Oxford Mk.II	10
1946 - 1998	Douglas C-47 A/B Dakota	110
1947 - 1951	Bristol Beaufighter TF Mk.X	24
1947 - 1953	DeHavilland Mosquito FB Mk.IV	122
1947 - 1953	DeHavilland Mosquito T Mk.III	10
1947 - 1954	Supermarine Spitfire Mk.IX	170
1947 - 1955	Supermarine Spitfire Mk.XIX	4
1947 - 1959	Beechcraft D-18S Twin Beech	3
1948 - 1954	Republic P-47D Thunderbolt	180
1948 - 1958	Douglas B-26B Invader	28
1948 - 1958	Douglas B-26C Invader	17
1948 - 1974	North American T-6	196
1948 - 1983	Beechcraft AT-11 Kansan	128
1951 - 1996	Lockheed T-33A Silverstar	116
1952 - 1966	Republic F-84G Thunderjet	479
1954 - 1968	North American Aviation F-86E Sabre	107
1955 - 1962	MKEK Model-4 Uğur	57
1955 - 1994	Lockheed RT-33A	24
1956 - 1980	Republic RF-84F Thunderflash	69
1956 - 1993	Beechcraft T-34A Mentor	24
1958 - 1980	Sikorsky H-19 B/D Chickasaw	18
1958 - 1982	Canadair T-33 Mk.III Silverstar	58
1958 - 1986	North American F-100F Super Sabre	53
1958 - 1988	North American F-100D Super Sabre	106
1959 - 1974	Douglas C-54 Skymaster	2
1959 - 1975	Republic F-84F Thunderstreak	107
1959 - 1983	Beechcraft E-18S Super Twin Beech	2
1963 - 0000	Cessna T-37C Tweetybird	50
1963 - 1994	Lockheed F-104G	275
1963 - 1994	Lockheed TF-104G	56
1964 - 0000	Lockheed C-130E Hercules	8
1964 - 1975	Republic F-84Q Thunderstreak	185
1965 - 0000	Northrop F-5A	122
1965 - 0000	Northrop F-5B	22
1965 - 1994	Northrop RF-5A	41

Hava Kuvvetleri Uçak Envanteri (Hv.K.K.: "Hava Gücü – Envanterdeki Uçaklar")

1968 - 1979	Convair F-102A Delta Dagger	40
1968 - 1979	Convair TF-102A Delta Dagger	9
1970 - 0000	Bell Helicopter Textron UH-1H	27
1971 - 0000	C-160D Transall	20
1971 - 1993	Vickers VC-7 Viscount 794	3
1972 - 0000	Cessna T-41 Mescalero	30
1972 - 1988	North America F-100C Super Sabre	111
1974 - 0000	Alenia F-104S	
1974 - 0000	Mc Donnell-Douglas F-4E	
1978 - 0000	Mc Donnell-Douglas RF-4E	54
1978 - 0000	Cessna T-37B Tweetybird	25
1979 - 0000	Northrop T-38A Talon	73
1984 - 0000	Cessna C.550 Citation-II	2
1986 - 1994	Canadair CF-104A	6
1986 - 1996	Canadair CF-104D	44
1987 - 0000	F-16C Fighting Falcon	196
1987 - 0000	F-16D Fighting Falcon	44
1989 - 0000	Canadair NF-5A	31
1989 - 0000	Canadair NF-5B	16
1991 - 0000	Grumman Gulfstream-IV	3
1991 - 0000	SIAI-Marchetti TAI SF 260D	40
1991 - 0000	Lockheed C-130B Hercules	6
1992 - 0000	TUSAŞ CASA CN-235	52
1993 - 0000	Cessna C.550 Citation-VII	2
1995 - 0000	Boeing KC-135R Stratotanker	7
2000 - 0000	Cougar	20
2014 - 0000	Airbus A400M	10
2015 - 0000	KAI KT-1	40
2025 - 0000	Lockheed C-130B Hercules	12
2025 - 0000	BAE Eurofighter Typhoon	40